

Ýoel kitaby we Laodikiýadaky Ýedinji gün adventist buthanasy — Kyrk birinji san

Jeff Pippenger

2026-02-05

Kyrk Birinji Sany

Lewiler kitabyň ýigrimi üçünji baby bahar baýramlaryny we güýzki baýramlary görkezýär, we baýramlaryň beýany gurluşynda, şeýle hem umumy gurluşyň içinde başlangyç we jemleýji gurluşlaryň kämil sazlaşygynda, Hudaý tarapyndan berlen çuňluk bilen tapawutlanýar. Bahar baýramlary bilen güýzki baýramlar özara gabat gelýär. Bu bap gaýta-gaýta ajaýyp Sanaýjy bolan Palmoni barada şaýatlyk edýär. Bu bap ýüz kyrk dört mün baradaky ahyrzaman habary bilen berk we ajaýyp baglanyşýar.

“23” sany Hudaýlygy we adamzadyň birleşmesini aňladýan günäleriň ýuwulmagyny aňladýar. “Lewiler” ady ýüz kyrk dört münüň ruhanylygyny aňladýar, çünki ähli pygamberler ahyrky günler barada gepleýärler, we ahyrky günleriň ruhanylary Petrusyň mukaddes ruhanylyk diýip kesgitleýänleridir. Petrusyň mukaddes ruhanylygy, Ýarygijeki Çagyryş habaryny emele getirýän bilimiň artmagyna düşünýän dana adamlardyr. Danieliň olary kesgitleýşi ýaly akmaklar, ýa-da erbetler, bilimiň artmagyny ret edýärler, we Hoşýa bize şu sebäpli olaryň ruhanylar hökmünde ret edilýändigini habar berýär.

Halkym bilim ýetmezçiligi sebäpli heläk bolýar; sen bilimi ret edeniniň üçin, Men hem seni ret ederin, şeýdip sen Maňa ruhany bolmarsyň; sen öz Hudaýyňnyň kanunyny unudanyň üçin, Men hem seniň çagalaryňy unudaryn. Olar köpelip artdygyça, Maňa garşy günä etdiler; şonuň üçin olaryň şöhratyny masgaraçylyga öwürerin. Hoşea 4:6, 7.

Işaya tarapyndan hem “şan-şöhratyň täji” diýlip atlandyrylan Efraýymyň serhoşlarynyň şan-şöhraty “utanja” öwrülýär. Hoşýa soňky günleriň bilimiň artmagyny ret edýänleriň Laodikiýadaky Ýedinji gün Adventist ybadathanasydygyny anyk görkezýär, çünki ol: “Meniň halkym” diýip ýazdy. Onuň halky ruhanylar hökmünde ret ediler, we bu ahyrky, dördünji nesilde bolup geçýär, çünki Ol olaryň çagalaryny unutmalydyr, çagalar bolsa in soňky nesli aňladýar.

Ylalaşyk

«Levililer 23» diýen at, «ýüz kyrk dört münüň ruhanylygynyň ýaraşdyrylmagy» diýmegi aňladýar. Bu hakykat diňe kitabyň adynyň bap belgisi bilen baglanyşygy arkaly hem çykarylýp bilner. Levililer ýigrimi üçünji bapda garalýan ýaraşdyrylma «bir edilme» manysyny berýär we Hudaýlyk bilen ynsanlygyň utgaşmasyny görkezýär. Şol utgaşma Hudaýyň Sözünde köp sanly nyşanlar arkaly beýan edilýär; olaryň biri hem ynsan ybadathanasynyň Ylahy ybadathana bilen birleşdirilmelidigidir.

Ynsan ybadathanasynyň gurluşy “23” erkek we “23” aýal hromosomdan durýar. Petrus ýüz kyrk dört münüň ruhanylygynyň “ruhy öý”digini görkezýär. Şol hromosomlar erkek bilen aýalyň

birleşşi ýaly birleşýärler; Hudaýyň birikdiren zadyny hiç bir adam aýyrmasyn. Nikah at-one-mentiň ýene bir nyşanydyr. Levitikus “23”, Asman Baş Ruhanyynyň ybadathanasynyň, ýüz kyrk dört mün bolan ruhanylaryň ybadathanasy bilen birleşmegini aňladýar.

Ýigrimi iki aýat

Lewiler kitabyň ýigrimi üçünji babyndaky ýaz baýramlary şol babyň ilkinji ýigrimi iki aýatynda, güýzki baýramlar bolsa şol babyň soňky ýigrimi iki aýatynda görkezilýär. Soňky aýat kyrk dördünji aýatdyr; bu bolsa 1844-nji ýylyň nyşany bolup, onda Lewiler 23-iň ýerine ýetmeginde ýedinji aýyň onunjy gününde nusgalyk bolmadyk Günäden Päkleniş günü başlandy. Ýigrimi üçünji bap ýigrimi iki aýatdan ybarat iki döwre bölünýär; bu iki ýigrimi iki aýatly döwür ikisi hem baýramlar bolmaklary bilen mantyk taýdan baglanyşyklydyr, emma şol bir wagtda-da ýaz möwsümi bilen görkezilen Mesihniň howludaky we mukaddes ýerdäki gullugy hem-de güýz bilen görkezilen Onuň Iň Mukaddes Ýerdäki gullugy arkaly mantyk taýdan aýratynlaşdyrylýar.

22

Hem ýazky, hem-de güýzki baýramlar ýigrimi iki aýat bilen görkezilýär, we bu aýatlar ýigrimi iki harpdan ybarat bolan ýewreý elipbiýiniň şaýatlygy bilen gabat gelýär. “22”, Hudaýlyk bilen ynsanlygyň birleşmesiniň nyşany bolan “220-niň” ondan bir bölegidir. “220”, Ýahudanyň pytradylmagynyň 2,520 ýylynyň hem-de Gündeler Gününe çenli bolan 2,300 ýylyň ikisiniň-de başlanmagyny aňladýar. 2,520-niň başlangyç nokady miladydan öňki 677-nji ýyl, 2,300-niň başlangyç nokady bolsa miladydan öňki 457-nji ýyl bolup, şeýlelikde iki ýüz ýigrimi ýyl Hudaýyň goşunyň depelenmegi baradaky pygamberlik bilen Hudaýyň mukaddes ýeriniň depelenmegi baradaky pygamberligiň arasyndaky baglanyşyk hökmünde kesgitlenýär. Şol iki pygamberligiň hem ikisi 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda antitipiki Gündeler Gününüň gelmegi bilen tamamlandy.

Şol senede Mesihniň ynsan ybadathanasyny Ylahy ybadathana bilen birleşdirmek işi başlandy, we şol wagtda hem Habakkuk 2:20, hem-de Ýahýa 2:20 ýerine ýetirildi. Habakkuk şol wagt Ylahynyň Iň Mukaddes Ýerde bolandygyny görkezdi, Ýahýa bolsa imany arkaly şol Iň Mukaddes Ýere girmeli bolan Millerçi ybadathananyň 1798-den 1844-e çenli Millerçi ynsan ybadathanasynyň galdyrylmagyny alamatlandyran kyrk alty ýyllyk döwri tamamlandygyny ýazga geçirdi. “46” ýylyň taryhy, “23” we “23”-den ybarat bolup, bu taryh baradaky habary ilkinji gezek 1831-nji ýylda yglan etmäge başlan William Milleriň işi arkaly görkezilýär; bu bolsa King James Mukaddes Kitabyň neşir edilmeginden “220” ýyl soňdy. 1611-nji ýylda neşir edilen Ylahy Söz “220” ýyl soň, 1831-nji ýylda, ynsan bir habarçy bilen birleşdirildi. Hem ýazky, hem-de güýzki baýramlar “22” aýat arkaly görkezilýär.

Birmeňzeş mazmunly iki setirden ybarat ýigrimi iki aýat pygamberlik taýdan ilkinji ýigrimi iki aýadyň indiki ýigrimi iki aýadyň üstüne goýulmalydygyny talap edýär. Bu iki setiri şu görnüşde deňeşdireniňizde, ýazky baýramlar arkaly şekillendirilen howlynyň we mukaddes ýeriň hyzmatyny Mesihniň Iň Mukaddes Ýerdäki hyzmaty bilen birleşdirýärsiňiz. Bu pygamberlik derejesinde ol iki ybadathananyň birleşmegini aňladýar; bu bolsa Mesihniň ýaraşdyrma işini görkezýär.

Birden ýigrimi iki arasundakı aýatlar bilen ýigrimi üçden kyrk dörde çenli aýatlar özara deňeşdirilende, ýewreý elipbiýiniň ýigrimi iki harpynyň hem-de “22” sanynyň aňladýan nyşanly manysynyň, şeýle-de baýramlaryň we şol baýramlaryň mukaddes taryhda amal bolşunyň aňladýan nyşanly manysynyň şaýatlyk edýän pygamberlik çyzygy ýüze çykýar.

Bahar baýramlarynyň başlangyjy ilki bilen ýedinji günün Sabatyny görkezýär, güýzki baýramlaryň tamamlanmagy bolsa ýedinji ýylyň Sabatyny görkezýär. Mesih, Alfa we Omega hökmünde, ýüz kyrk dört münün ruhanylyk hataryndaky “22” iki şaýadynyň başynda we ahyrynda Sabaty goýdy.

1844-nji ýylda başlanan garşylykly Ýaraşyk Gününüň başyndaky aýratyn nur ýedinji günün Sabatydy, ahyryndaky nur bolsa ýedinji ýylyň Sabatynyň nurudyr. Ýedinji günün Sabaty, Leýewiler «23»-däki ilkinji mukaddes ýygnak bolşy ýaly, ýedinji ýylyň Sabaty hem şol bapdaky in soňky mukaddes ýygnakdyr. Sabat «23»-nji bapdaky ruhany hatarynyň alfasy we omegasydyr. Ilkinji, ýagny ýedinji günün Sabaty, ýüz kyrk dört münün ruhanylygynyň alfasy bolup, soňky, ýagny ýedinji ýylyň Sabaty bolsa ýüz kyrk dört münün ruhanylygynyň omegasydyr.

“Huday bilen gatnaşýanlar Dogrulygyň Güni bolan Nuryň ýagtysında gezyýärler. Olar Hudaýyň önünde öz ýollaryny zaýalap, Öz Halasgärlerini biabraý etmeýärler. Gökden gelen yşyk olaryň üstüne düşýär. Bu dünýä taryhynyň ahyryna ýakynlaşdyklaryça, olaryň Mesih hakdaky, hem-de Oňa degişli pygamberlikler hakdaky bilimleri örän artýar. Olar Hudaýyň nazarynda çäksiz gymmatlydyr; çünki olar Onuň Oglunyň birliğindedirler. Olar üçin Hudaýyň Sözi in ýokary derejede gözəl we mähirli bolup görünýär. Olar onuň ähmiýetini görýärler. Hakykat olara açylýar. Ten almagyň taglymaty mylaýym bir nur bilen örtülýär. Olar Mukaddes Ýazgynyň ähli syrlary açýan hem-de ähli kynçylyklary çözüň açar bolandygyny görýärler. Ýagtylygy kabul etmäge we ýagtylykda gezmäge islegsiz bolanlar takwalygyň syrına düşünip bilmezler, ýöne haçy alyp, Isanyň yzyndan gitmäge ikinjiňlenmedikler Hudaýyň ýagtylygynda ýagtylygy görerler.” The Southern Watchman, 4-nji aprel, 1905.

Bu ýerde, “bu ýeriň taryhynyň soňlaryna golaý,” prototipik däl Ýaraşyk Gününüň ahyrynda, “bedene inmek baradaky taglymat” prototipik däl Ýaraşyk Gününüň başynda ýedinji günün Şenbe günü baradaky taglymat nähili “mylaýym” bir şöhle bilen gurşalan bolsa, edil şonuň ýaly bir “mylaýym” nur bilen gurşalýar.

“Isa sandygyň gapagyny galdyrdy, men bolsa üstünde On Buýruk ýazylan daş tagtalary gördüm. On nesihatlaryň edil ortasynda duran dördünji buýrugy görüp haýran galdym; onuň daş-töweregini mylaýym bir ýagtylyk nury gurşap alýardy. Perişde şeýle diýdi: ‘Bu on buýrugyň içinde diňe şu buýruk asmanlary, ýeri we olaryň içindäki ähli zatlary ýaradan diri Hudaýy kesgitleýär. Ýeriň binýatlary goýlanda, Sabadyň binýady hem şol wagt goýuldy.’” Testimonies, 1-nji tom, 75.

“Binýat” bolan ýedinji gün Sabady Levililer “23”-i başlaýar, ýedinji ýyl Sabady bolsa ýaz we güýz baýramlary arkaly beýan edilen ruhanylaryň şaýatlygyny tamamlýar. Ýedinji ýyl Sabady binýadyň üstünde gurlan ybadathanany aňladýar. Ahyrdaky ýedinji ýyl Sabady, edil ýedinji gün Sabadynyň 2,300 arkaly görkezilişi ýaly, 2,520 arkaly görkezilýär. Ýedinji ýyl Sabady “tene gelme taglymatyny” aňladýar. Ýedinji gün Sabady Ýaradanyň alamatydyr, ýedinji ýyl Sabady bolsa

Hudaýlygyň ynsanlyk bilen birleşmeginiň alamatydyr.

Çyzyklary Gabat Getirmek

Lewileriň ýigrimi üçünji babyndaky ýaz baýramlaryny güýz baýramlary bilen deňeşdirenimizde, Pasha baýramynyň ertesi güni ýedi günlük Hamyrsyz çörek baýramy başlanýar, ilkinji miweler baýramy bolsa ýedi günlük Hamyrsyz çörek baýramynyň başlanmagynyň ertesi güni gelýär. Üç günde üç ýol belgisi.

Petirsiz çörek baýramyny düzýän ýedi günlük döwür mukaddes ýygnak bilen başlanýar we şol bir zat bilen tamamlanýar. Petirsiz çörek baýramy başlanandan soňky gün ilkinji miweler baýramy gelýär, we ol ýazky arpa ilkinji miwe sadakasyny öz içine alýar. Pentikost, ýagny hepdelik baýram hem diýlip atlandyrylýar, ilkinji miweler baýramyndan elli gün soň bolýar; bu bolsa kyrk dokuzynjy günde tamamlanýan ýedi hepdelik döwriň başlangyjyny belleýär, onuň yzysüre bolsa Pentikost, ýagny elli gelýär.

Pasha baýramy on dördünji güni agşam başlanýar. Pasha baýramy mukaddes ýygnak däldir.

Soňra on bäşinji gün, hamyrsyz çöregiň ýedi günlük baýramy başlanýar. Ýedi günlük baýramyň birinji güni hem-de soňky güni mukaddes ýygnaklardyr.

Ertesi gün, on altynjy gün — ilkinji hasylyň güni — gelip ýetýär. Soňra Pentikost baýramy bilen bellenilýän ýedi hepde başlanýar, we Pentikost ýazky we güýzki baýramlarda şekillendirilýän ýedi mukaddes ýygnanyşygyň biridir. Ilkinji hasyl baýramy mukaddes ýygnanyşyk däldir.

Soňra ýedinji aýyň birinji güni surnalary baýramy bolup, mukaddes ýygnakdyr.

Ýedinji aýyň onunjy günündäki Ýaraşyk Günü mukaddes ýygnakdyr, emma baýram däldir.

Çadirlar baýramynyň birinji güni mukaddes ýygnakdyr. Ýedi günlük baýramdan soň, Çadirlariň sekizinji güni bolýar, emma sekizinji gün baýramlar arkaly şekillendirilýän döwürleriň daşynda hasap edilýär. Ol sekizinji gün mukaddes ýygnakdyr.

Bu, baýramlary tanyşdyrýan ýedinji gün Sabatyny hem goşanynda, ýedi mukaddes ýygnaga deň gelýär. Şeýle-de, mukaddes ýygnaklar bilen gabatlaşyş tertibi başgaça bolsa-da, ýedi mukaddes ýygnak we ýedi baýram bar. Birinji we soňky ýol görkeziji bellikler Sabatlardyr: ilki gün üçin, soňra ýyl üçin. Alfa we omega Sabatlarynyň arasynda kesgitlenen baýramlaryň içinde ýedi baýram we baş mukaddes ýygnak bar. Alfa bolan ýedinji gün Sabatyny we omega bolan ýedinji ýyl Sabatyny goşsaň, onda ýedi mukaddes ýygnak we ýedi baýram bolýar. Çadyrlaryň sekizinji gününüň baýramlaryň bir bölegi daldigine düşünilýär we ol sekizinjiniň ýediniň içinden bolmagy baradaky syry döredýär. Bu ýerde meniň görkezýän esasy pikirim şudur: Isa, Palmoni hökmünde, “23” bapdaky sanlaryň dürli görnüşlerini diýseň haýran galdyryjy bir usulda tertipleşdiripdir.

Bahar

Bahar baýramlary hamyrsyz çörek baýramynyň ýedi günlük baýramçylyk döwrüni öz içine alýar; onuň başynda alfa mukaddes ýygnanyşygy, ahyrynda bolsa omega mukaddes ýygnanyşygy bar.

Pentikost bahar baýramlaryndaky üçünji mukaddes ýygnanyşykdyr. Pentikost ýedi hepdelik döwürden soň gelýär; şol döwür ellinji günde baýram bilen tamamlanýar. Bahar baýramlary dört baýram günü we üç döwür bilen tapawutlanýar. Pasha, Hamysyz çörek, Ilkinji miweler we Pentikost şol dört baýram günüdür; üç döwür bolsa hamysyz çöregiň ýedi günü, Pentikostyň ellinji gününüň önünden gelýän we ony hem öz içine alýan kyrk dokuz gün, hem-de üç ädimden ybarat döwür bolan ilkinji üç gündür.

Pesah döwriň ilkinji hasyl sadakasy Pentikost günündäki ilkinji hasyl sadakasy bilen gabat gelýär; Pesahyň üç günlük döwriň ilkinji hasyl sadakalary hem-de kyrk dokuz, ýagny elli günlük Pentikost möwsüminiň ahyrynda Pentikostda bugdaýyň ilkinji hasyl sadakasy.

Ýykylma

Güýz baýramlary, hökme alyp barýan on günlük döwri başlanýan belli bir baýram günü bilen başlanýar. Hökmüň üstünden baş gün geçenden soň, ýedi günlük bir baýram bolýar; şol ýedi günüň ilkinji we soňky günü mukaddes ýygnaklar hökmünde bellenýär. On başinji günden ýigrimi ikinji güne çenli Çadyrlar baýramy bellenilýär, soňra bolsa ýigrimi üçünji gün ýurduň Sabaty bellenýär.

Güýz baýramlaryny ýazky baýramlaryň üstüne ýerleşdirenimizde, ikisi hem ýigrimi iki aýat bilen görkezilen iki çyzyk emele gelýär; şeýlelikde olar ýewreý elipbiýiniň ýigrimi iki harpy bilen aňladylyar. Şeýle edilende, birinji ýol belgisi ýedinji günüň Sabatynyň mukaddes ýygnanyşygydyr, iň soňky ýol belgisi bolsa ýedinji ýylyň Sabatynyň mukaddes ýygnanyşygydyr.

Ýedinji aýyň on başinji günü-de, ýurduň hasylyny ýygnap bolanyňyzda, Reb üçin ýedi günläp baýram edersiňiz; birinji gün dynç günü bolar, sekizinji gün hem dynç günü bolar. Levililer 23:39.

Pentikost irki ýagyndy, Çadyrlar bolsa soňky ýagyndy. Pentikostda Mukaddes Ruhyň dökülip berlişi bir gün bilen şekillendirilipdir, Çadyrlar bilen şekillendirilen dökülip berliş bolsa tamamlanýan bir döwürdir, onuň yzyndan bolsa bir Sabat gelýär, ýagny ýedi günden soňky sekizinji gün. Mukaddes Ruhyň dökülip berlişiniň ahyrky ýüze çykyşyndan soň gelýän şol Sabat, ýeriň müň ýyllap dynç alýan Sabatyny alamatlandyrýar.

“Jebir-zorluk wagtynda hemmämiz şäherlerden we obalardan gaçyp çykdyk, emma mukaddesleriň öýlerine gylyç bilen giren erbetler tarapyndan yzarlanyldy. Olar bizi öldürmek üçin gylyjy galdyrdylar, ýöne ol döwölüp, samanyň çöpüsi dek güýjüsiz bolup ýere gaçdy. Şonda hemmämiz halas edilmegimiz üçin gije-gündiz perýat etdik, we şol perýat Hudaýyň huzuryna çykdy. Gün çykdy, aý bolsa ýerinde durdy. Derýajyklar akmagyny bes etdi. Gara, agyr bulutlar göterilip, biri-birine çakyşdy. Emma berkarar şöhratyň bir aýdyň mekany bardy; ol ýerden köp suwlaryň sesine meňzeş Hudaýyň sesi gelip, asmanlary we ýeri sarsydy. Asman açylyp-ýapyldy we tolgunyşyk içindedi. Daglar ýeldeki gamyş dek sandyrap, daş-töweregine bölek-bücek gaýalary saçdy. Deňiz gazan ýaly gaýnap, gury ýere daşlary zyňdy. Hudaý Isanyň geljek gününü we sagadyny aýdyp, Öz halkyna ebedi ähti tabşyran wagtynda, Ol bir sözlem aýtdy, soň bolsa sözler ýer ýüzüne ýaýrap barýarka säginip durdy. Hudaýyň Ysraýly gözlerini ýokary dikip, Ýehowanyň agzyndan çykyp, iň gaty ýyldyrymyň gümmürdisi ýaly ýer ýüzüne ýaýraýan sözleri diňläp durdy. Bu örän gorkuly dabaraly

pursatdy. Her sözlemiň ahyrynda mukaddesler: ‘Şöhrat! Alleluýa!’ diýip gygyrýardylar. Olaryň ýüzleri Hudaýyň şöhraty bilen ýagtyldy; we olar şöhrat bilen şöhle saçýardylar, edil Sinaýdan düşüp gelen Musanyň ýüzi ýaly. Erbetler şol şöhrat sebäpli olaryň ýüzüne seredip bilmeýärdiler. Hudaýyň Şenbe gününü mukaddes saklamak bilen Ony hormatlanlaryň üstünde soňsuz bereket ygylan edilende bolsa, haýwanyň we onuň keşbiniň üstünden beýik ýeňiş nidası turdy.”

“Şondan soň ýer dynç almaly bolan ýubileý başlandy.” Ilkinji Ýazgylar, 34.

Ýubileý — ellinji ýyldyr; ol ýedi ýyldan ybarat ýedi aýlawdan soň gelýär, bu bolsa Pentekostyň ellinji gününe alyp barýan kyrk dokuz güne laýyk gelýär. Güyz baýramlarynyň hatary ýaz baýramlary bilen birleşdirilende, Pentekosta alyp barýan kyrk dokuz gün emele gelýär; Pentekost bolsa Çatylar baýramynyň ýedi günlük döwrüniň başlangyjyny belleýär. Pentekost bilen Çatylar baýramy özara gabat gelýär, we olar bilelikde tizden güýje girjek ýekşenbe kanunynda başlanýan hem-de synag möhleti ýapylýança, Rebbiň dolanyp gelşine çenli dowam edýän, soňra bolsa ýeriň yedinji ýyl Şenbesi bilen şekillendirilişi ýaly dynç alýan soňky ýagşyň döwrüni görkezýär; bu hem Çatylar baýramyndaky ýediligiň sekizinjisidir.

Biz ýigrimi iki aýatdan ybarat bolan iki setiri bir ýere getirýäris, munuň üçin birnäçe sebäp bar. Iki setir hem ýigrimi iki aýatdan ybaratdyr; ýigrimi iki bolsa 220-niň ondan bir bölegi bolup, Ylahylygyň we adamzadyň utgaşmasynyň nyşanydyr.

Iki setir hem ýigrimi iki harpdan ybarat bolan ýewreý elipbiýini aňladýar.

Iki çyzyk hem baýramlary aňladýar.

Iki setiriň ikisi hem ýylyň iki orak möwsümini aňladýar.

Iki setir hem howlyda, hem mukaddes ýerde, hem-de Iň Mukaddes Ýerde Mesihe degişli işi aňladýar. Lewiler kitaby ruhanylary aňladýar, Isa bolsa Asman Baş Ruhanydyr. Şu sebäplere görä, Lewileriň ýigrimi üçünji babyndaky kyrk dört aýata “setir üstüne setir” usulyny ulanmakda özümiň esasly hasap edýäris.

Pentikost hristiançylyk üçin irki ýagşydy, Çadyrlar baýramy bolsa hristiançylyk üçin soňky ýagşydyr. Şonuň üçin biz ýazdaky “Pentikost gününü” güýzdäki Çadyrlar baýramynyň ýedi günü bilen laýyklaşdyrýarys. Uýam Waýt: “Bela-zorluk wagtynda biz hemmämiz şäherlerden we obalardan gaçdyk” diýip aýdanda, ol Hudaýyň halkynyň yzarlanma zerarly çöl ýerde ýaşaýan wagtyny görkezýär. Çadyrlar möwsümünde çadyrlarda ýaşamak, ýeriň Sabat ýubileý dynç alyşyna gönüden-göni alyp barýan taryhyň nyşanydyr.

Pentikost günü Çadyrlaryň ýedi gününüň başlangyjyny alamatlandyrýar. Soňra ýubileý Çadyrlaryň şol ýedi gününüň sekizinji günü bilen şekillendirilýär. Çadyrlar baýramyndan baş gün ön Günäleriň Ýuwulma günü bolup geçýärdi. Şeýlelikde, Çadyrlaryň başlangyjyny alamatlandyrýan Pentikostdan baş gün ön — höküm alamatlandyrylýar. Günäleriň Ýuwulma günündäki hökümden on gün ön Surnaýlar baýramy bolýar. Bu çyzyklar birleşdirilende, Pentikost bilen şekillendirilýän ýekşenbe kanunyndan baş gün ön höküm alamatlandyrylýar. Ondan on gün ön bolsa, Surnaýlar

baýramy alamatlandyrylýar.

Mesihniň çokundyrylmagy Onuň ölümni, jaýlanyşyny we direlmegini aňladýardy. Şol üç ädim Onuň Pasha günü ölmegi, Şenbe günü jaýlanyp dynç alşy we Ýekşenbe günü direlişi arkaly görkezilýär. Onuň ölüm, jaýlanyş we direliş bilen baglanyşykly üç günü üç ädimden ybarat bir ýolgörkeziji bellikdir. Şonuň üçin biz ýaz we güýz baýramçylyk hatarlarynyň iki setiriniň utgaşygyny direlişden başlaýarys. Üçünji günün direlişi Pentikosta alyp barýan kyrk dokuz günlük döwri başlaýar; ol Ýekşenbe kanunydyr. Şol kyrk dokuz günlük döwür bir gün ön başlanýan we ilkinji hasylyň gününden baş gün soňuna çenli dowam edýän hamyrsyz çörek baýramçylygy bilen önünden gelýär.

Ilkinji hasylyň direlişinden başlap Ýekşenbe kanunyna çenli kyrk dokuz gün bar; Ýekşenbe kanuny bolsa ellinji gündür. Ýekşenbe kanunyndan baş gün ön höküm görkezilýär, şol hökümden on gün ön bolsa surnaýlaryň duýduryşy bellenýär. Direliş ilkinji ýolbelligidir; soňra, baş gün geçenden soň, hamyrsyz çörek döwri tamamlanýar. Hamyrsyz çörek tamamlanandan otuz gün soň surnaýlaryň duýduryşy ýüze çykýar. Ondan on gün soň Ýaraşyk gününüň hökümi bellenýär, ondan baş gün soň bolsa Pentikostyň Ýekşenbe kanuny gelýär.

Bu ýaz baýramlary bilen güýz baýramlarynyň «setir üstüne setir» ulanylyşynda ýedi alamaty kesgitleýär: hamyrsyz çöregiň başlangyjy, direliş, hamyrsyz çöregiň soňy, surnaýlaryň duýduryşy, höküm, Pentikost we ahyrky ýagşy. Şol ýedi alamat bir alfa ýedinji gün Sabatynyň we bir omega ýedinji ýyl Sabatynyň çäginde ýerleşdirilendir. Iki Sabatyň arasynda beýan edilen şol ýedi alamat baş günlük döwri, onuň yzyndan otuz günlük döwri, on günlük döwri, baş günlük döwri we ýedi günlük döwri aýratynlaşdyrýar hem-de kesgitleýär.

Soňra biz Mesihniň direlişini deňleşdirenimizde, Onuň şägirtleri «ýüzbe-ýüz» öwreden we şondan soň ýokary göterilen kyrk günlük döwrüni görýäris. Soňra şägirtler on günläp ýokarky otagda boldular. Şol on gün Pentekost günü bilen tamamlandy, bu bolsa Ýekşenbe kanunydyr. Şeýlelikde, bu Lewiler «23» bilen aňladylan ruhanylar çyzygyna kyrk günlük döwri we on günlük döwri goşýar.

Direlişden hamyrsyz çöregiň tamamlanmagyna çenli baş gün bar, soň surnaý duýduryşyna çenli otuz gün, soň Mesihniň göge galmagyna çenli baş gün, soň höküm gününe çenli baş gün, soň bolsa soňky ýagşyň Pentikostyň ýedi gününe çenli baş gün bar.

Hamyrsyz çörekleriň ýedi gününüň başlanmagyndan soňky gün ilkinji miweleriň direlişi bolýar. Direliş hamyrsyz çörekleriň ýedi gününüň dowamynda bolup geçýär, hem-de direlişden baş gün soň hamyrsyz çörekleriň döwri tamamlanýar.

Hamyrsyz çöregiň tamamlanmagyndan otuz gün geçenden soň, surnaýlar duýduryşy alamatlandyrylar.

Surnaglaryň duýduryşyndan baş gün soň, Mesih kyrk günläp öwredenden soň asmana göterildi. Onuň asmana göterilmegi ýokarky otagdaky on günün başlangyjyny alamatlandyrdy.

Soňra Onuň ýokary göterilişinden baş gün soň höküm bellenýär.

Baş gün soňra Pentikostyň ýekşenbe güni baradaky kanuny soňky ýagmyryň ýedi günlük döwrüni açýar.

Ýüz kyrk dört mün guzy nirä barsa, onuň yzyna düşýänlerdir. Ylýas bilen Musa 2020-nji ýylyň 18-nji iýulynda öldürüldiler. Olar Rebbimiz hem haçda çüýlenen ýerde öldürüldiler. Mesihniň direlişi 2023-nji ýylyň 31-nji dekabryndaky direlişini nyşanasydy. Şol seneden öň, 2023-nji ýylyň iýulynda, çölde bir ses hamyrmaýasyz çörek hökmünde şekillendirilýän habary ýaňlandyrmaga başlady. Hamyrmaýa ýalňyşlygy, ikiýüzlüligi we günäni aňladýar, çölden gelen habar bolsa hamyrmaýasyzdy. 2023-nji ýylyň 31-nji dekabryndan başlap, ýekşenbe kanunyna çenli, Lewiler “23” ýüz kyrk dört münüň kapparasynyň bir gurluşyny tasarlady. Şol gurluş Milleriň düşüşi, Malaky üçünji bap we Ylham kitabyň on dokuzynjy babynyň asmanyň penjireleri bilen gabat gelýär. Ol miladydan soňky 27-nji ýyldan 34-nji ýyla çenli mukaddes hepdedäki üçünji we dokuzynjy sagat bilen gabat gelýär.

Bu meseleleri indiki makalada dowam etdireris.

“«Bilim arkaly otaglar ähli gymmatly we göwnējaý baýlyklar bilen doldurylar.»”

Akyl we jan üçin, beden üçin bolşy ýaly, güýjüň tagalla arkaly gazanylmagy Hudaýyň kanunydyr. Ösüşi üpjün edýän zat maşkydyr. Şu kanuna laýyklykda, Hudaý Öz sözünüň içinde akyl we ruhy ösüşiň serişdelerini beripdir.

„Mukaddes Kitap, adamlaryň bu durmuş üçin hem, geljek durmuş üçin hem taýýarlanylmagy üçin düşünmeli bolan ähli ýörelgeleri özünde jemleýär. Bu ýörelgelere bolsa hemmeler düşüniş biler. Onuň taglymatyna gadyryny bilýän ruh bilen hiç kim Mukaddes Kitapdan ýekeje bir parçany okap, ondan haýsydyr bir peýdaly pikir alman galmaz. Emma Mukaddes Kitabyň in gymmatly öwrelişi wagtal-wagtal ýa-da üzlem-saplam gözleg arkaly alynmaýar. Onuň beýik hakykatlar ulgamy howlukmaç ýa-da biparh okaýjy tarapyndan aňsarylar ýaly görnüşde beýan edilmedikdir. Onuň hazynalarynyň köpüsi ýüzüň astynda juda çuňda ýatyr we olara diňe yhlasly gözleg hem-de üznüksiz tagalla arkaly ýetip bolýar. Beýik bitewüligi düzýän hakykatlar agtarylyp tapylmaly we ‘bu ýerde biraz, ol ýerde biraz’ diýlip ýygnaalmalydyr.”

Işaya 28:10.

Olar şeýle gözden geçirilip we bir ýere jemlenende, biri-birine doly laýyk gelýändigini aýan bolar. Her bir Hoş Habar beýlekilerine goşmaça bolup durýar, her bir pygamberlik başga biriniň düşündirişi, her bir hakykat bolsa başga bir hakykatyň ösüşidir. Ýahudy tertip-düzgüniniň nyşanlary Hoş Habar arkaly aýdyňlaşdyrylýar. Hudaýyň Sözüindäki her bir ýörelgäniň öz orny, her bir wakanyň bolsa öz ähmiýeti bardyr. Şeýle hem, niýetde-de, ýerine ýetirilişde-de doly bolan bu gurluş öz Müellimine şaýatlyk edýär. Şeýle bir gurluşy Tükeniksizlikden başga hiç bir aň ne göz önüne getirip biler, ne-de emele getirip biler.

Munuň dürli böleklerini içgin öwrenip, olaryň özara gatnaşygyny seljerende, adam aňynyň in ýokary ukyplary güýçli işjeňlige çekilýär. Şeýle okuw bilen meşgullanýan hiç kim akyl güýjüni ösdürmän galyp bilmez.

“Hakykaty agtaryp tapmakda we ony bir ýere jemlemekde Mukaddes Kitaby öwrenmegiň akyl gymmaty diňe şundan ybarat däl. Ol, şeýle hem, beýan edilen temalara düşünmek üçin talap

edilýän tagallada hem ybaratdyr. Diňe adaty zatlar bilen meşgullanýan akyl köräp, ejizläp gidýär. Eger ol beýik we giň gerimli hakykatlara düşünmäge hiç wagt mejbur edilmedik bolsa, onda wagtyň geçmegi bilen ösüş güýjüni ýitirýär. Şeýle pese gaçyşdan gorag we ösüşe höweslendiriji hökmünde, hiç zat Hudaýyň Sözüni öwrenmek bilen deňleşip bilmez. Akyl taýdan terbiýelemegiň serişdesi hökmünde Mukaddes Kitap islendik başga kitapdan, ýa-da beýleki kitaplaryň hemmesiniň birleşiginden has täsirlidir. Onuň temalarynyň beýikligi, beýanlarynyň mertebeli sadalygy, şekillendirişiniň gозelligi, pikirleri başga hiç zat edip bilmejek derejede janlandyryr we beýgeldýär. Hiç bir başga öwreniş, Ylhamyň haýran galdyryjy hakykatlaryna düşünmek üçin edilýän tagalla ýaly, şeýle akyl güýjüni berip bilmez. Şeýlelikde Çäksiziň pikirleri bilen gatnaşyga getirilen akyl giňelmän we güýçlenmän bilmez.”

«Ruhy tebigatyň ösüşinde Mukaddes Kitabyň güýji has-da beýikdir. Hudaý bilen gatnaşyk üçin ýaradylan ynsan diňe şeýle gatnaşygyň içinde öz hakyky ýaşaýşyny we ösüşini tapyp biler. Iň beýik şatlygyny Hudaýda tapmak üçin ýaradylan adam ýüregiň teşneligini köşeşdirip biljek, janyň açlygyny we suwsuzlygyny kanagatlandyryp biljek zady başga hiç ýerde tapyp bilmez. Hudaýyň Sözüni ak ýürekden we öwrenmäge taýyn ruh bilen, onuň hakykatlaryna düşünmäge çalyşyp öwrenýän adam, onuň Müellifi bilen gatnaşykda bolar; we öz isleginiň özi muňa päsgel bermese, onuň ösüş mümkinçilikleriniň çägi ýokdur.»

Stiliniň we temalarynyň giň geriminde Mukaddes Kitap her bir akyly gyzyklandyrjak we her bir ýüregine täsir etjek bir zady özünde jemleýär. Onuň sahypalarynda iň gadymy taryh; ýaşayaş iň laýyk gelyän terjimehal; döwleti dolandyrmak, öý hojalygyny tertibe salmak üçin dolandyryş ýörelgeleri — ynsan paýhasynyň hiç wagt deňleşdirip bilmedik ýörelgeleri bar. Onda iň çuňňur pelsepe, iň näzik we iň belent şygryýet, iň joşgunly we iň gynandyryjy beýanlar bar. Şeýle hem, diňe şu nukdaýnazardan seredilende-de, Mukaddes Kitabyň ýazgylary gymmaty boýunça islendik ynsan ýazyjysynyň eserlerinden deňeşdirip bolmajak derejede ýokarydyr; emma beýik merkezi pikire gatnaşygy taýdan seredilende, olaryň gerimi çäksiz giň we gymmaty çäksiz beýikdir. Şol pikir iň nurunda seredilende, her bir mowzuk täze many-mazmuna eýe bolýar. Iň sada görnüşde beýan edilen hakykatlaryň içinde asman kimin belent we bakyýeti gurşap alýan ýörelgeler jemlenendir.

Mukaddes Kitabyň esasy temasy, tutuş kitapkaky beýleki ähli temalaryň jemlenýän temasy, gutulyş meýilnamasy, ynsan kalbynda Hudaýyň keşbiniň gaýtadan dikeldilmegidir. Edende ygylan edilen hökümdä berlen umydyň ilkinji yşaratyndan başlap, Ylham kitabyň şol iň soňky şöhratly wadasyna çenli, “Olar Onuň ýüzüni görerler; Onuň ady olaryň maňlaýlarynda bolar” (Ylham 22:4), Mukaddes Kitabyň her bir kitabyň we her bir böleginiň esasy mazmuny şu ajaýyp temanyň açylyp görkezilmegidir,—ynsanyň beýgeldilmegi,—“bize Rebbimiz Isa Mesih arkaly ýeňşi berýän” Hudaýyň gudraty. 1 Korinfililer 15:57.

“Bu pikiri özleşdiren adamyň önünde öwrenmek üçin çäksiz bir meýdan açylýar. Ol Hudaýyň Sözüniň ähli hazynalar öýüni onuň üçin açjak açary eýedir.

Gutulmagyň ylmy ähli ylmlaryň ylmydyr; perişdeleriň hem-de günä düşmedik dünýäleriň ähli akyl eýeleriniň öwrenýän ylmydyr; Rebbimiz we Halasgärimiziň ünsüni özüne çekýän ylmydyr; Çäksiziň aňynda görülen maksada aralaşýan—“ebedi döwürler boýy dymmaklykda saklanan” (Rimliler 16:25, R.V.)—ylmydyr; Hudaýyň gutulanlarynyň tükeniksiz asyrlaryň

dowamynda öwrenjek ylmydyr. Bu, adamyň meşgullanyp biljek iň beýik öwrenişidir. Başga hiç bir okuwýň edip bilmeýşi ýaly, ol aňy janlandyrar we jany ýokary galdyrar.

“Bilimiň artykmaçlygy şondadyr: paýhas oňa eýe bolanlara ýaşaýyş berýär.’ Isa: ‘Size aýdýan sözlerim ruhdur we ýaşaýyşdyr’ diýdi. ‘Ebedi ýaşaýyş bolsa şudur: ýeke-täk hakykat Hudaý bolan Seni we Seniň ibereniňi tanasynlar.’ Wagyzçy 7:12; Ýahýa 6:63; 17:3, R.V.

Älemleri barlyga çagyran döredijilik güýji Hudaýyň sözündedir. Bu söz güýç berýär; ol ýaşaýyş döredýär. Her bir buýruk wada bolup durýar; erk tarapyndan kabul edilip, jana siňdirilende, ol özü bilen Çäksiz Olananyň ýaşaýşyny getirýär. Ol tebigaty özgertýär we jany Hudaýyň keşbinde täzedan döredýär.

Şeýle berlen ýaşaýyş hem edil şonuň ýaly saklanyp dur. “Adam diňe çörek bilen däl, eýsem Hudaýyň agzyndan çykýan her bir söz bilen ýaşar” (Matta 4:4).

“Akyl, ýagny jan, näme bilen iýmitlenýän bolsa, şonuň bilen kemala gelýär; onuň nämä bilen iýmitlendiriljekdigini kesgitlemek bolsa biziň öz elimizdedir. Pikirleri eýeläp, häsiýeti kemala getirjek temalary saýlamak her bir adamyň ygtyýaryndadyr. Mukaddes Ýazgylara ýüz tutmak artykmaçlygyna eýe bolan her bir ynsan barada Hudaý şeýle diýýär: ‘Men oňa Öz kanunymyň beýik zatlaryny ýazdym’. ‘Maňa ýüzlen, Men saňa jogap bereýin we saňa özüň bilmeýän beýik hem gudratly zatlary görkezjek’. Hoşça 8:12; Ýeremiýa 33:3.”

“Hudaýyň sözi elinde bolan her bir adam, ýaşaýşyň paýynyň niredede ýazyylan bolmagyna garamazdan, öz isleýşi ýaly hemraçylyga eýe bolup biler. Onuň sahypalarynda ol adamzat nesliniň iň asyly hem iň ýagşylary bilen söhbetdeş bolup biler we Baky Olan Ýeriň adamlar bilen gepleýän sesini diňläp biler. Ol ‘perişdeleriň nazar salmagy arzuw edýän’ (1 Petrus 1:12) temalaryny öwrenip, olar hakda oýlanyp durka, olaryň hemraçylygyna eýe bolup biler. Ol asman Mugallymynyň yzlary bilen gidip biler hem-de Onuň dagda, düzde we deňziň kenarynda öwrediş ýaly, sözlerini diňläp biler. Ol bu dünýäde asmanyň howasynda ýaşap, ýerdäki gamgyn hem synag astyndaky adamlara umyt pikirlerini we mukaddeslige ymtlyşlary berip biler; özi bolsa görünmeýän Zat bilen gatnaşyga has-da ýakynlaşyp, barha ýakynlaşyp biler; gadymda Hudaý bilen ýöreýşi ýaly, baky dünýäniň bosagasynda barha golaýlap, ahyrsoňy derwezeler açylar-da, ol şol ýere girer. Ol özüni ol ýerde keseki saýmaz. Ony garşylajak sesler mukaddesleriň sesleri bolar; olar görünmänkä, ýer ýüzünde onuň hemralarydylar — bu ýerde bolsa ol şol sesleri tanamagy we söýmegi öwrenipdi. Hudaýyň Sözi arkaly asman bilen gatnaşygynda ýaşan adam, özüni asmanyň hemraçylygynda öýündäki ýaly duýar.” Education, 123–127.